

Núm. 1303 - Any XXVII

Epoca Segona

6 de Març 1932

Ceretània

Número solt: 20 cènts.

Redacció i Administració:
Plaça Salmeron, 1
PUIGCERDA

*** Setmanari d'afirmació catalanista republicana ***

Els rètols, encara

Continuant la campanya a favor de l'ús del català en els rètols, anuncis, etc... vull fer constar novament el dret que m'assisteix en aquesta tasca pro-catalanització dels rètols dels carrers de la Vila i no solsament això, sinó que, a més, vull fer ús novament d'aquest dret.

En canvi, al dirigir-me als ciutadans de la Vila perquè vulguin emprar el nostre idioma en anunciar llurs establiments, ho faig en forma de prec perquè no tinc dret a res més.

En motls indrets de Catalunya s'ha fet aquesta tasca i fruit de la mateixa ha estat l'èxit obtingut en prò de l'ús de la nostra parla.

En el nostre país, en canvi, que se sàpiga, no s'ha fet res; és un afer, i s'ha de dir sincerament, al qual no hi donen cap importància. Es que el nostre poble no pertany a Catalunya? Si és així, tampoc no deuen gaudir dels drets que l'ésser català dona; ja que no volen complir els deures que la ciutadania els imposa.

Es que som més de França que de Catalunya? ja que molts establiments no es que siguin partidaris de l'idioma únic—doncs fan ús del francès i de l'espanyol—si no que és precisament el català el que no volen fer servir per a anunciar els establiments llurs.

En aquest afer com en tants d'altres, hom pot veure sense dificultat l'esperit materialista i res més que materialista del nostre país.

No puc fer ús de cap dret per a fer aquest prec als ciutadans de la vila, perquè no n'hi tinc cap, però, sí, vull confiar en la bona voluntat de tots ells així com també d'aquest desvetllament que sembla comença a tenir el nostre país, mirant una mica més les coses de cara a cara i deixant aquell feixuc estat d'estoïcisme en que per molts anys havia hagut de viure, sense per això haver fet mai cap esforç per a deslliurar-se'n.

VICENS BORRELL I GAMBUS

Una quartilla de Cambó

En l'inauguració del Casal Català Prat de la Riba, de Barcelona, nova entitat filiada a la Lliga Regionalista, fou llegida una quartilla del senyor Cambó, enviada des de París, que diu així:

« Al expressar-vos el meu agraïment, vull dir-vos la meua satisfacció al veure com van organitzant-se arreu les forces de la Lliga Regionalista, preparant la victòria que les espera i que és l'únic mitjà per a que Catalunya mantingui la fe en si mateixa i no vinguin terribles desenganys, produïts per propagandes demagògiques, a destruir l'obra de més de trenta anys. Tingueu la seguretat de que al moment en que sigui necessària la meua presència a Catalunya no es retardarà ni un sol dia, i que mentre no arribi aquesta data seguiré consagrant, com ho faig cada dia, els meus esforços a la causa que he servit sempre i que sempre serviré.

Carret de Madrid

Les activitats del Congrés no es denoten molt aquesta setmana. Ens permetrem recordar una escena presenciada fa pocs dies.

Mitja hora després d'acabada la Sessió, els diputats que encare no havien sortit de l'edifici, com de costum, formaven als passillos i dependències anexas, tertúlies ambulants. Són, generalment, els components d'aquestes, els senyors tímids que des dels escons mai dirigeixen la paraula sinó és que per a cridar: «si, si» «no, no», «que se vote!» «muy bien!»

La nit a que ens referim es fongué el plom d'un dels comptadors elèctrics i la majoria dels «passillos» quedaren momentaniament a les fosques. En aquells moments si que varen cridar i queixar-se aquells senyors i fins llençar algun «terno» imprudent.

Al oïr-los, un ordenança, va dirigir-se a un grup dels tímids que no mostraven ésser-ho per les seves queixes:

—«Griten Vds. señores míos, a quien manda aquí en el Congreso; yo no tengo la culpa de lo que sucede.»

Aquell ordenança era un gran psicòleg. Tots varen callar. Potser pensaren amb en Besteiro...

GARSAN

Madrid 25-2-32

Vejeu en segona
pàgina

Del problema
de les aigües

Subscribiu-vos a CERETANIA

Del problema de les aigües

REFORMA

HISTORIA ⁽¹⁾

Potabilitat III

La Llei diu:

Toda agua destinada a la alimentación deberá ofrecer las siguientes condiciones:

Ser transparente, incolora, inodora e insípida. Que no contenga en suspensión productos intestinales del hombre o de los animales. Que no contenga sino una escasa proporción de gérmenes inofensivos cuyos cultivos den en la experimentación fisiológica resultados satisfactorios y ninguno proceden-

te del tubo intestinal ni otros menos frecuentes de caracter patógeno. El análisis de las aguas de una localidad, en vista siempre de un conjunto de antecedentes geológicos, locales, físicos, químicos y micrográficos deberá ser motivo para que los laboratorios organicen un servicio permanente, por el que diariamente, a ser posible, se hagan las investigaciones necesarias, bajo el concepto de una posible contaminación.

Comparació d'un anàlisi qualitatiu-bacteriològic - 21 Juliol 1930 -

Segons la Llei		Aigua d'una Font pública	
Agar a 37°	0 per c. c. a les 24 hores	510 colònies en 1 c. c.	
Títol colibacilar	0 en 25 c. c.	1 coli en V gotes.	
« estreptocòcic	0 en 50 c. c.	1 estreptococ en 10 c. c.	
Anaerobis	0 en 50 c. c.	0 en 10 c. c.	
Gèrmens patògens	0	negatiu.	

Aquest anàlisi bacteriològic ens diu que l'aigua de l'actual abasteixament és algunes vegades IMPOTABLE. Cal només per a veure-ho, comparar els resultats obtinguts en aquest anàlisi, amb el marge permès per la Llei. Cal, però, fer constar que la majoria d'altres anàlisis donen resultats més favorables.

No diem res de nou. En un article aparegut a CERETANIA el 16 d'agost de l'any passat, ja dèiem, entre altres coses:

«Però no cal enganyar nos. Ni la captació d'aigües del servei general, ni la situació de les múltiples fonts que neixen a la nostra Vila, tenen les garanties suficients per a poder descansar en una indefinida potabilitat. No cal il·lusionar-nos, quan a la mossa de terra sílica que els fa de filtre natural. De la mateixa manera que un filtre artificial esdevé inútil al cap d'uns mesos de servei, aquesta

«... son conducidos en acequia abierta hasta un estanque artificial construido junto al núcleo urbano y cuyas filtraciones al través de los bancos de areniscas que forman el subsuelo dan origen probablemente a las fuentes de las Monjas y de Llanas, preferidas por algunos vecinos por la limpieza de impurezas visibles que esta filtración natural provoca.»

«... Pero el defecto principal del abastecimiento actual es la impotabilidad de las aguas comprobada entre otros análisis por el efectuado en el Laboratorio Municipal de Barcelona en 5 de Agosto de 1925. que demostró la existencia de bacterias de procedencia intestinal. Nada tiene esto de extraño porque el rio Carol, aguas arriba de la presa del canal de Puigcerdà, recoge las vertientes de Courbassil, Carol, Porta, Porté y otros pueblos franceses y el mismo canal pasa lamiendo el muro inferior del cementerio de La Tour de Carol y por debajo de la mitad de las casas de Enveig, edificadas a lo largo de la carretera y sobre el canal que recibe

capa sílica que filtra les fonts de Puigcerdà, no ens pot oferir cap garantia després dels segles que compleix el seu destí.

Les aigües de les fonts no ofereixen cap greu perill immediat, mentre no es descuidi el control constant al que estan sotmeses actualment; però no ofereixen, ni poden oferir cap ferma garantia per l'esdevenidor, per llur situació sota el nivell del llac i de les edificacions del poble.

Es indispensable, doncs, anar a la solució immediata del problema i, si cal, anar hi d'una manera revolucionaria. Que no guardessim aquest mot, només, per fer mitings i recaptar vots. Cal aplicar aquest mot a fets concrets.»

I aquesta opinió que ja ostentàvem temps enrera, es veié després confirmada per l'informe tècnic publicat pel nostre Ajuntament, del qual n'extraitem els següents fragments:

Sembla que, per fi, la nostra Vila desperta de l'indiferentisme en que romaníam i que els comerciants comencen a comprendre que tan atrau a la clientela la bona qualitat del gènere com el marc en que està exposat.

Una prova d'això n'és la reforma que ha fet en la seva botiga l'apotecari senyor Auri Comamala, al que hem tingut el plaer de felicitar per el bon gust i senzillesa que li dona un caire molt escaient de modernitat.

També hem de fer extensiva la nostra felicitació als industrials Josep Domenech, ebanista; Josep Reguant, electricista; el pintor, Puig; el fuster, Pubill; i el Truñó, paleta; que amb llur col·laboració l'han fet possible, el que ens demostra que la seva habilitat constructiva no és inferior a la dels bons operaris de les grans ciutats i que no és necessari anar en busca d'aquests per a fer una cosa com cal.

Ara que comença a desvetllar-se a la nostra Vila el sentit de l'atracció de forasters; ara que tothom parla del èxit obtingut per el nostre stand en la Exposició de Turisme que s'ha celebrat a Barcelona; ara que tothom comença a comprendre els beneficis que pot portar la propaganda ben entesa, llencem l'idea—que espero que l'Ajuntament o el Foment de Turisme recollirà—de crear un premi anyal que es destinaria al comerciant que amb els seus encerts sàpiga fer més atractiu el seu establiment.

L'únic retret que cal fer a l'amic Comamala, és el de no haver aprofitat la reforma del seu establiment per a fer honor a la nostra parla.

VILA-MARGALL

Subscripció per a l'Hospital

SUMA ANTERIOR	1016'65
F. de P. Cabana	50'00
Família Bertran	10'00
Dolores Viayna Vda. Fabra	5'00
Uua família caritativa	50'00
M. G. de P.	5'00
Família Saló	25'00
S. M.	15'00
Família Cantó	25'00
J. Cot Surroca	25'00

TOTAL 1226'65

Continua oberta la subscripció.

probablemente los desagües de las letrinas y seguramente las filtraciones del cieno de las cuadras y corrales, cuyos repugnantes encharcamientos tuvimos ocasión de ver personalmente. Y todo esto a menos de un kilómetro de distancia de la entrada de agua del canal en los depósitos de Puigcerdá.»

Està clar que tampoc hem d'alar-
mar nos en vistes d'un perill im-
mediat. No. No hem de témer una epi-
dèmia, entre altres raons de caire fi-
sic-biològic, perquè l'Inspector Muni-
cipal de Sanitat de Puigcerdá, coneix
perfectament i com el qui més, aquest
defecte de les aigües actuals i exer-
ceix una vigilància constant sobre les
mateixes. Però si que ens diu que
les possibilitats del perill hi són; que
Puigcerdá sofreix una amenaça que
gravita sobre la seva vida. I que
aquests resultats ben poc afalaga-
dors, cal que els llegeixin aquells
veïns que encara no estan convençuts
de la necessitat d'una nova portada
d'aigües; i això sense tenir en comp-
te l'imperiosa obligació que tenim
tots plegats d'esvair per a sempre
més la mala fama de les aigües de
Puigcerdá i que tan mal ens fa.

La prova és fàcil. Pregunteu als
apotecaris de la Vila quants litres
d'aigua mineral despatxen en els tres
mesos d'estiu. L'un us dirà, set mil
litres; un altre, dotze mil; i així suc-
cessivament, sense comptar les famí-

«... la mejora indudable que con esta conducción en tubería se obtendría en las condiciones de potabilidad no garantizarían esta en absoluto, por la existencia ya mencionada de varios pueblos en el valle de Carol, aguas arriba de la presa de Puigcerdá y la abundancia de ganado que pasta en los prados que se suceden a lo largo de las orillas del Carol. Buena prueba de esto ha sido la decisión del pueblecito de La Tou de Carol que, a pesar de su derecho a utilizar para su abastecimiento caudal más que suficiente del canal internacional y en sitio en que las aguas derivadas en la presa no han podido sufrir nuevas contaminaciones sobre las ya adquiridas en el río, y no obstante su pequeña importancia relativamente a Puigcerdá, se construye un abastecimiento de aguas potables, buscándolas en manantiales a considerable altura en la ladera derecha del valle de Carol.»

«... es evidente que la esterilización de estas aguas cargadas de limo exigiría su previa filtración o separación por decantación de impurezas microscópicas, conduciendo en definitiva a instalaciones de conservación y manejo complicados y costosos y al peligro de que se bebieran otra vez aguas impuras, después de haber gastado una cantidad comparable con la que exigirá la conducción de aguas de manantial de potabilidad asegurada.»

«... Algo mejorarían las condiciones de potabilidad con la filtración natural bajo el lecho del río en la toma; pero lo que se busca no es una mejora parcial y problemática sino la seguridad de contar al menos para usos de bebida con agua que no pueda ser en ningún momento sospechosa.»

Respecte al projecte de la Font Fre-
da de Guils, raons semblants d'im-
potabilitat fóren les que determinaren
també un refús del mateix:

«... Sin embargo, las condiciones de afloramiento de este manantial no son tan buenas como las del de Alp, ni tan fácil el establecer una zona de protección donde se prohiban los pastos porque estos se extienden hasta la zona de los lagos que está unos 300 metros más alta que la Font Freda, cuya bajísima temperatura parece indicar por otra parte que el agua procede de la fusión de nieves en las cumbres y se filtra en un largo recorrido por el subsuelo.»

lies que se la fan portar directament
en garrafes des d'altres llocs.

Aquests resultats també ens diuen
el perquè els tècnics de l'Estat i l'A-
juntament de Puigcerdá, acordaren
com únic projecte viable, la portada
d'aigües de la Font Gran d'Alp, so-
bre els altres projectes presentats o
estudiats.

El que a primera vista sembla més
fàcil, o sigui millorament de les con-
dicions higièniques de l'abasteixa-
ment actual, mitjançant l'establiment
d'unes tuberies des de la presa del
riu Carol fins a Puigcerdá, no resol-
res: perquè, si bé evitaria les conta-
minacions dels desaigües d'Enveitg,
queda subsistent l'impotabilitat del
mateix riu Carol que arriba fins a les
capes subàlvees que es poguessin
captar i que constitueixen l'origen
d'un altre projecte. Aquest, desarrol-
la la possibilitat de construcció d'un
pou prop del riu Carol i una elevació
mitjançant bombes a una torre-dipò-
sit a construir.

D'aquests dos projectes, els tècnics
de l'Estat, diuen en llur informe:

Com són judicats per la gran premsa els diputats que elegí l'Esquerra

«Luz», el «diario de la República», in-
seria dies enrera la ressenya del miting
esquerrista de La Corunya.

L'esmentat diari madrileny posava
com a epígraf de la seva informació
aquesta frase: «Los jabalíes en el riu-
do».

Del diputat senyor Samblancat repro-
duïa els paràgrafs següents:

«El señor Samblancat, recogiendo la
denominación de jabalíes que se les di-
rige, dijo que ojalá lo fueran para poder
comerse los corazones de los cerdos
que el país ceba con mil pesetas al mes
(Palabras textuales)

Después arremetió contra el señor Ca-
sares Quiroga por los destierros a Bata,
fundados en que los detenidos eran pis-
toleros, cosa que no es cierta. Ojalá lo
hubieran sido para vaciar los cargado-
res de las pistolas en la cabeza del mi-
nistro de la Gobernación.»

«Luz» hi afegí el següent comentari:

«N. de la R.—Publicamos los extrac-
tos de los discursos de los señores Se-
diles, Samblancat y Soriano porque con
ello no contribuimos a su propaganda,
sino al descrédito que merece esta frac-
ción indeseable en una sociedad culta y
bien ordenada.

Potser no tots els lectors recordaran
que el senyor Samblancat, per a dissort
nostra, és diputat per Barcelona. Anava
en la candidatura d'Esquerra que el dia
28 de juny encapçalava el senyor Fran-
cisc Macià.

Es ven la casa n.º 40

del carrer d'Espanya d'aquesta Vila
Completament nova, composada de sis
pisos. Renta 6.000 pessetes al any

Raó: BANCO CERETANO

Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular.

Peritacions y plans de finques
Tramitació d'expedients, etc.

DIRECCIÓ:

F. DE LA HIJA

PUIGCERDA

Telèfon. 77

Voleu gaudir dels concerts i notícies
per RADIO i obtenir el millor aparell?

Visiteu a en J. REGUANT

(segueix a la pàgina 4)

«... pero además de la necesidad de establecer una zona extensa de protección del manantial dentro de un pastizal que sostiene abundante ganadería, representa el inconveniente de orden estratégico de que todo el trazado va paralelo y casi tocando a la frontera francesa y el mucho más grave de que sobre la propiedad de las aguas de Guils pretenden tener derechos inalienables los vecinos de este pueblo, que solamente al enterarse de nuestra toma de datos promovieron una tumultuosa y unánime protesta, que demuestra el tesón que habían de poner en obstaculizar el aprovechamiento de la Font Freda para abastecimiento de Puigcerdá.»

Tot això ens demostra, doncs, que ni l'abasteixament actual, ni els projectes del seu millorament, ni l'elevació de les aigües subàlvees, ni l'aprofitament de la Font Freda de Guils, són factibles baix el punt de vista bacteriològic de la seva potabilitat. Tots ells —després d'un cost potser més elevat que la portada d'aigües

aprovada de la Font Gran d'Alp, i quin aspecte econòmic estudiarem en un altre article— ens podrien resultar amb possibles anàlisis d'«aigües impropies», que seria tant com haver llençat els diners esmerçats en els mateixos projectes.

En canvi, la Font Gran d'Alp, ens dona el següent anàlisi quantitatiu:

Anàlisi quantitatiu-químic

Marge permès per la Llei		Font Gran d'Alp
Resídu fixe per evaporació a 180°	500	109 milígr. per litre
» » calcinació	450	97 »
Cloro expressat en clorur de sodi	60	11 »
Acid sulfúric	50	índicis
Calç	150	77 »
Magnesi	50	29 »
Matèria orgànica total valorada en líquid		
àcid i expressada en oxigen	3	0'72 »
Amoniac per reacció directa	0	0'00000
Amoniac lliure determinat per destil·lació	0'02	0'01
Amoniac albuminoide	0'005	0'0001
Acid nítric	0	0'00000
Acid nítric	20	0'0000

Aquest anàlisi de l'aigua de la Font Gran d'Alp que figura en l'expedient de la nova portada d'aigües i certificat —tal com la Llei mana— per dos facultatius-catedràtics de la Facultat de Farmàcia de Barcelona, ens diu que és una aigua MOLT POTABLE. Cal fixar-se només amb les enormes diferències que presenta per arribar al marge tolerat per la Llei.

I encara més. Si la comparem amb els anàlisis dels diferents grups d'aigües conegudes com a minero-medicinals, ens trobarem que la podem classificar dins el grup de les aigües oligo-metalliques com la d'Evian, de fama mundial, i de la qual l'anomenada aigua de Ribes, manantial de la Fontaga, n'és similar.

(Continuarà)

(1) Les dades històriques ens han estat facilitades amablement pel senyor Arxivèr Municipal, mossen Jaume Martí, veritable cronista de la nostra Vila.

NOTICIARI

ADMISTRACIO DE CORREUS DE PUIGCERDA.—Havent de procedir-se a la celebració de subhasta per el transport de la correspondència pública entre aquesta oficina i l'Estació, baix el tipus de mil dues centes pessetes i quaranta cinc cèntims anyals i demés condicions del plec que està de manifest en la Principal de Girona i en aquesta oficina, d'acord amb el preceptuat en el capítol 1 del títol 2 del Reglament per el Règim i servei del ram de correus i modificacions introduïdes per R. D. de 21 març de 1907, s'adverteix al públic que s'admetran les proposicions exteses en paper timbrat de sexta classe (3'60) que es presentin en les dites Administracions, fins el 21 de l'actual a les quatre de la tarda.

DEFUNCIO.—El dia 27 del passat febrer morí la veïna d'aquesta vila Na Serafina Mascla i Tallaferro.

El nostre condol a la família.

Anuncieu a CERETANIA

FUNCIO.—Per la funció que a benefici de l'Hospital tindrà lloc en el Teatre del Círcol el dia de Sant Josep, a càrrec de la secció d'Aficionats, es posarà en escena la bonica obra d'Ignasi Iglesias «El cor del poble», en lloc de «La Mare eterna» com anunciàvem en la nostra darrera edició.

CASAMENTS.—Aquests darrers dies s'han celebrat els casaments dels joves Bonaventura Salvadó Navinès, Pere Sanz Maried i Ramon Rosique Marín amb les senyoretas Angela Gosa Vidal, Trinitat Puche Gonzalez i Rita Aguilar Marimon respectivament.

A tots tres matrimonis desitgem tota mena de felicitats i que la lluna de mel els sigui interminable.

DEFUNCIO.—El dimecres morí el veí d'aquesta vila N'Esteve Font, conegut entre nosaltres per «Roder». Comptava 89 anys.

L'acte de l'enterrament fou molt concorregut, cosa que no és d'estranyar essent persona molt estimada de tothom.

Enviem a la seva família l'expressió més sincera del nostre condol.

NAIXEMENT.—El jove matrimoni Placid Moliner-Maria Donate, ha tingut el goig de veure neixer el seu primer fill.

Rebin la nostra enhorabona.

MAGATZEMS
LA SILDADORA

Plaça Cabrinetty, 5 PUIGCERDA
Antigua casa MARGINET

TOT A PREUS DE RECLAM

Teixits, Gèneres de punt, llenceria, sederia, llaneria, edredons flassades i tots articles similars.

SEMPRE NOVETATS

Visiteu aquesta casa abans de comprar

ASSERRADORA MECÁNICA

FUSTES DEL ALT PIRINEU I VALL D'ANDORRA

JOAN FORNESA

SEU D'URGELL

:: Especialitat en tota classe de fusta per a construccions ::

PREUS AVENTATJOSOS

Per detalls: **JOAN FORNESA** Agència de Duanes
Carrer d'Espanya, 14 **PUIGCERDÀ**

TEMPS.—Després de la nevada del diumenge el temps ha continuat variable en extrem. El dimecres al matí nevà i plogué, asserenant-se el dia després del migdia. Els demés dies amb cel nuvolós i temperatura freda.

ESPECTACLES.—Avui els nostres cines anuncien un i altre pel·lícules de fama reconeguda. Entre elles citem «El beso» per Greta Garbo, en el Teatre del Círcol; i «Perfidia» per Emil Jannings, en el Teatre Ceretà.

Ens plau participar-ho als nostres lectors recomanant-los no deixin d'acudir a admirar el treball d'aquests dos grans artistes de la pantalla.

DE SOCIETAT.—Es troba passant uns dies entre nosaltres el nostre bon amic En Ferran Salgado.

Benvingut i que li provi.

«MI-CAREME».—Es diu que una d'aquestes festes de Quaresma el nostre jove te el propòsit de celebrar un lluit sarau de «mi carême».

Els hi desitjem un èxit complet.

OBRES.—Degut a la persistència de les fortes gelades les obres de construcció continuen parades.

Per això no s'han començat els treballs dels nous xalets del Puig de Sant Martí, prop del camp de golf.

ORTOGRAFIA CATALANA

Una lliçó setmanal (1)

ORTOGRAFIA DE LA L DOBLE (L'L)

La /doble (l'l) és usada quan de dues síl·labes consecutives la primera acaba amb / i la següent comença també amb /. Intercalant un punt entre les dues / es distingeix la / doble de la //.

La millor regla per a saber quan s'ha d'escriure la /doble seria la pronunciació, que es conserva diferenciant ben bé les dues síl·labes en mots com *carretel.la*, *futil.la*, *til.la*, etc. Però havent-se viciat la pronunciació de manera que no ens pot do-

nar una guia ortogràfica precisa, cal fer la llista dels mots que en català s'escriuen amb /doble.

Són els següents i llurs derivats:

al·lantoide — al·legar — al·legoria
— al·leuia — al·liaci — al·licient — al·licient — al·ligació — al·literació — al·locució — al·lodial — al·lòpata — al·lotropia — al·lucinar — al·ludir — al·livial — amaril·lis — ampul·lós — anguil·liforme — apel·lar — apol·lini — aquarel·la — aquil·lea — amil·lar — atel·lanes — axil·la

bacil·lar — bagatel·la — bèl·lic — beril·le.

cal·lígraf — cancel·lar — capil·lar — caravel·la — carretel·la — cavil·lar — cel·la — cerebel·los — circumval·lar — ciril·lic — coccinel·la — codicil·lar — col·laborar — col·lació — col·lapse — col·lateral — col·lecció — col·lega — col·legi — col·legir — col·ligar — col·limador — col·liri — col·lisió — col·litigant — col·locar — col·locutor — col·lodió — col·loide — col·lusió — compel·lir — constel·lar — copel·la — coral·li — corol·la — corol·lari — crisocol·la — cristal·lí.

damisel·la — decol·lació — destil·lar

(Continuarà)

(1) Del llibre «34 regles per a escriure correctament la llengua catalana», per R. Folch i Capdevila.—Llibreria Bonavia.

Dr. A. BAYÉS i VAYREDA

Ex-intern del sanatori Scheveizerhof de Davos-Platz.

Ex metge agregat del Servei d'assistència Social dels Tuberculosos de Barcelona

MEDICINA INTERNA :: MALALTIES DEL PIT :: RAIGS X

Tractaments per la Sarcoidosi, Tuberculina, N. amonox artificial, etc., etc.

Plaça Catalana, 35 - Tel. 303 VI (Consulta de 11 a 1 i hores convingudes)

G R E S H A M

FIFE ASSURANCE SOCIETY, LIMITED

FUNDADA A LONDRES FA 85 ANYS.

ESTABLERTA A ESPANYA FA 49 ANYS

Les reserves matemàtiques corresponents als Segurs que té en vigor a Espanya arribaren el 31 de Desembre de 1930, segons el seu balanç, a la important quantitat de **Pessetes 30.057.061**, la qual com consta en la Inspecció General de Segurs i Estalvis, es troba íntegrament dipositada a Espanya i invertida en sa totalitat en VALORS ESPANYOLS.

Demaneu detalls de les seves interessants combinacions a la Delegació de

JOAN MORENOCarretera de Ribas, 37
RIPOLL

(Anunci autoritzat per la Inspecció General de Segurs i Estalvis)

DE PUERICULTURA

Consells a les mares

Hem de tenir en compte que des del moment en que la dona es fa embarassada, construeix amb la seva carn, amb petites parts de cada una de les seves cèl·lules, amb sang de la seva sang, un nou ésser; aquest ésser, no és ningú que l'ha fet passar del món exterior a l'interior d'ella, sinó que és la mateixa mare que, ja fecondada, va donant cada dia una mica del seu cos al nou ésser que cada dia anirà estructurant-se. Es per això que com a camp sembrat al que calregar i adobar, hem d'alimentar i arracerar la mare.

Però, deixem secundàriament la mare, ja que em proposo parlar directament de l'infant i de com l'hem d'alimentar; només he volgut recordar l'esquema anterior de la gestació per a fer comprendre el següent: si la mare modifica la seva fisiologia per l'embaràs, construint amb matèria seva un ésser; si la seva sang porta durant els mesos que dura l'embaràs aquesta acomodació, a

—diguem-ne— segregat matèria humana per a formar el fètus; si el fètus s'alimenta d'aquesta sang fins l'instant mateix de néixer, ¿pot ésser que en el moment del part, aquesta sang de la mare, passi en sec el sobre treball a que s'ha anat acostumant durant tot l'embaràs per a formar el fètus? No, però, com que el nadó ja és fora d'ella, com que aquella sang no pot anar hi a fer res de profit a dintre seu, tota aquesta sobrecarga de producció, ha de repercutir forçosament en algun altre lloc i es manifesta amb la vinguda de la llet al pit de la mare. Llavors el nadó, completament deslligat de la mare, amb la simbiòticament vivia, es troba mancat d'alimentació, la qual, per altra part, sobra a la mare: és la llet del pit. No us feu recular aquesta llet! Es pel bé de la mare i pel bé de l'infant que es té d'alimentar a pit, i procurar disminuir tant com podem aquest nombre d'amazones voluntàries. M'explicaré. Amazona era una dona que, montada a cavall, tirava fletxes amb un arc; però, com que en arquejar l'arc apoïava la corda tirant contra el pit, aquest li feia nosa, molíu pel qual és mancada de pit l'amazona.

Valdrà més, per això, que no ens emboliquem amb històries i anem més al grà de la cosa, tasca que procuraré fer durant el transcurs de les següents setmanes.

DOCTOR RIGOLISA

Les darreres novetats en electricitat
Les millors marques de bombetes
us les proporcionarà En REGUANT
Carrer d'Espanya :::: PUIGCERDA

Relotgeria Ceretana ::
Espanya, 40 PUIGCERDA

Reparacions garantides en rellotges
màquines de cosir i gramofons

¡Nieve en Cerdaña!
Skis se alquilan en los Almacenes
José Piguillem Mayor, 35

Vendo por ausentarme, Casa-Torre Cerdaña Francesa, cerca de Bourg Madame, pié estación. Amueblada confort moderno. Razón: Córcega, 292 (tienda) Barcelona

LIGNITS DE DAS

Excel·lent combustible Preu limitat

Demaneu-lo a **JOAN PLANAS DAS**

Joan Anglada Vilardebó

Despatx a Vich:

ADVOCAT

Riera 31

Exercici en els partits de Puigcerdá i Vich

Rajoles i teules de tota mena

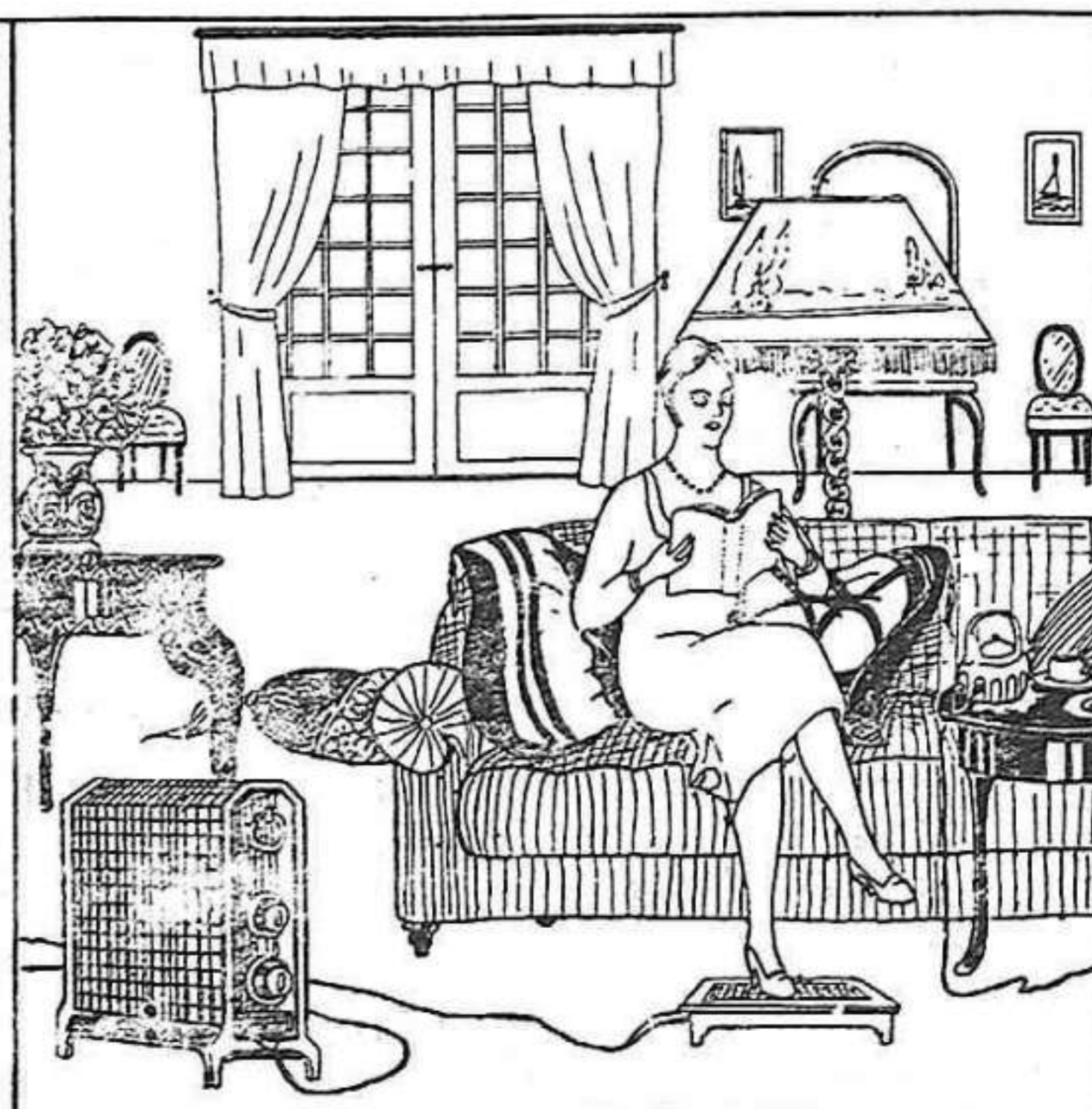
COSME GINESTA**BELLVER**
(Lleida)*Vuestro hogar será confortable*

si utilizais los pequeños aparatos eléctricos caseros, que reúnen las máximas condiciones de

COMODIDAD, LIMPIEZA y ECONOMÍA

Con buena luz, con la temperatura de vuestra habitación templada y con los pies calientes, escribiréis, leeréis y trabajaréis más intensamente.

Existen estufas y "calienta pies" eléctricos cuyo consumo de electricidad es reducidísimo.

SOL·LICITEU SENSE COMPROMIS INFORMES EN LES NOSTRES OFICINES:

"Energía Eléctrica de Cataluña, S. A."

PUIGCERDÀ: Espanya, 7

VICH: Verdaguer, 14 i 15

DECORATS I TREBALLS LLISOS DE GUIX

Encanyisats ordinaris

Encanyisats metàlics "SIMPLEX"

els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

PREUS MODICS

Per encàrrecs:

MARCELI FUXET
BOURG-MADAME

FUSTERIA Ebenisteria Mecànica

Josep PADRENY Es faciliten presu-
postos per a obres

BELLVER (CERDANYA)

RICARD MASCLA RECADER

Alp - Bellver - Martinet - Puigcerdà
i viceversa

Rec, 18 - T. 10.302 - Barcelona

Per no poguer atendre'l

ES VEN el conegut i acreditat establiment
de venda de comestibles i altres gèneres del carrer Ma-
jor (Santa Maria, 4) i un hort ben assoliat vora l'Estació

Gràfiques Ceretania - Puigcerdà

:: Carbons propis per a cuina i calefacció ::

Vda. de S. ARRO TELEFONO, 88

Espaiosos terrenys per edificar en venda
explèndidament situats, vora l'Estany, amb vistes sobre
la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop
del Camp de Golf inaugurat recentment.

Raó: ESTEVE ARRÓ (Casa Aldran) PUIGCERDA

Rajoleria i Teuleria RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT DE RAJOLS DE TOTES CLASSES
FABRICACIO ACURADA :: PREUS MODICS

Font d'En Lleres

Puigcerdà

HOTEL

Terminus

== TOT CONFORT ==

Dayant l'Estació del Transpirenenc
Meravelloses vistes panoràmiques

Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions esplèndides

PREUS RAONABLES

RICARD ALTIMIRAS

Telefon, 8 - PUIGCERDA

 Débiles tomad el
acreditado

Elíxir Callol

que da Vida y Juventud

Es } rápido
científico
agradable

**AVINGUDA
SCHIERBECK**

Venda de Xales

Pagament a terminis
i al comptat

Construccions a gust del
comprador o ja edificades

Raó:

MIQUEL DONS - Procurador
Puigcerdà

Gran Hotel - Restaurant

◀ **TIXAIRE** ▶

PUIGCERDA

Reformat completament

Calefacció Central
en totes les dependències de l'Hotel

Quartos de bany i dutxa

Gran confort

Llum elèctrica - Garage

Autòmnibus de l'Hotel a tots els trens

Llibertat, 3

Telèfon, 24

Almacen
de
Materiales
de Cons-
trucción

CEMENTOS
YESO
CAL HIDRAULICA
AZULEJOS
ETC. ETC.

FRANCISCO
BARNOLA
Rambla del Casino
PUIGCERDA

Fàbrica d'Articles de Passamaneria

Fantasia i Novetat

EN SEDA ARTIFICIAL, LLANA,
COTÓ I METALL OR I PLATA

VENTURA I COT
L^{TDA.}

Despatx: Riereta 35 - 1er

Telèfon, 23351

BARCELONA

Galons - Agramans - Cordons - Trenes - Borles

Cintes per a elàstics, cinturons i lligacames

Especialitzats en Sarrells per a Vánoves

LAMPARES i TAPISSERIA

VENDES EXCLUSSIVAMENT
AL MAJOR

Anónima

Alsina = Graells de A. T.

Despacho Central del F. C. Trans-
pirenaico de Ripoll a Puigcerdá

⊙ **PUIGCERDA** ⊙

En el citado D. C. y para mayor comodidad de los viajeros se
facilitan billetes combinados con destino a las estaciones siguientes:

Alp Ribas Ripoll Vich
Torelló Manlleu Barcelona